



5.2.2021

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi arpajaislain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Sisäministeriö pyytää valtiovarainministeriöltä (VM) lausuntoa ehdotuksesta hallituksen esitykseksi arpajaislain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Esityksen sisältö

Esityksen tavoitteena on ehkäistä ja vähentää rahapelaamisesta aiheutuvia taloudellisia, sosiaalisia ja terveydellisiä haittoja lisäämällä arpajaislakiin tätä tavoitetta tukevia uusia säännöksiä. Arpajaislakiin lisättäisiin säännökset Veikkaus Oy:n rahapelien pelaamiseksi edellytettävästä pakollisesta tunnistautumisesta, maksuliikenne-estoista arpajaislailla säännellyn yksinoikeusjärjestelmän ulkopuolisen rahapelitarjonnan saavutettavuuden estämiseksi, Veikkaus Oy:n rahapelien toimeenpanosta kertyvän peli- ja pelaajadatan hyödyntämisestä sekä säännökset arpajaislain vastaisten rahapelien markkinointia koskevan kieltopäätöksen ulottamisesta luonnollisiin henkilöihin ja hallinnollisen seuraamusmaksun määräämisestä arpajaislain vastaisesta markkinoinnista. Lisäksi arpajaislain markkinointia koskevia säännöksiä täsmennettäisiin ja lakiin lisättäisiin säännökset Veikkaus Oy:n liiketoiminnan mahdollistamiseksi yritysten väliseen liiketoimintaan. Lisäksi ehdotetaan tehtäväksi arpajaislain muutosten johdosta välttämättömät muutokset rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annettuun lakiin, oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annettuun lakiin sekä sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin.

Hallitus on syksyn 2020 budjettiriihen yhteydessä linjannut, että tavoitteena on antaa hallituksen esitys eduskunnalle kesäkuussa 2021. Esitys liittyy valtion vuoden 2022 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Taloudelliset ja muut vaikutukset

Esityksellä todetaan olevan vaikutuksia valtiontalouteen, mutta tarkempia euromääräisiä nettovaikutuksia ei ole arvioitu. Mikäli rahapelien haittoja saadaan esityksessä tavoitellun mukaisesti pienennettyä, niin myös Veikkaus Oy:n tuotot ja niistä maksettu arpajaisvero alenisivat samoin kuin rahapelihaitoista aiheutuvat kustannukset pienenisivät. Yksinoikeusjärjestelmän kanavointikyvyn tehostamista koskevat lainmuutokset saattavat puolestaan vaikuttaa Veikkaus Oy:n

rahapeliuottoa nostavasti. Rahapeliuoton määrään vaikuttavat kuitenkin lainsäädännöllisten toimenpiteiden lisäksi useat muut tekijät, kuten pelaamisessa ja rahapelitarjonnassa tapahtuvat muutokset. Tuotot valtiolle jaetaan edelleen sosiaali- ja terveysministeriön, opetus- ja kulttuuriministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön pääluokkien kautta valtionavustuksina. Tuotoilla on merkitystä avustusten saajille.

Veikkaus Oy:n yritysten välistä liiketoimintaa harjoittavan tytäryhtiön arvioidaan tarvitsevan liiketoimintansa käynnistämiseen rahoitusta ensimmäisten toimintavuosien ajalle. Investoinneista johtuen uuden yhtiön toiminta olisi alkuvaiheessa tappiollista. Tytäryhtiön tarkka rahoitussuunnitelma olisi tarkoitus tehdä myöhemmin, osana yritysten välisen liiketoiminnan käytännön toteutuksen teknistä valmistelua.

Veikkaus Oy:lle arvioidaan muodostuvan esityksestä kustannuksia, koska pakollisen tunnistautumisen laajentaminen kaikkeen rahapelaamiseen edellyttää sekä tietojärjestelmien ja peli- ja myyntipäätelaitteiden kehittämistä ja uusimista. Esitys edellyttäisi myös muita tietoteknisestä kehittämisestä aiheutuvia kustannuksia.

Maksuliikenteen estojen toteuttaminen aiheuttaisi maksupalveluntarjoajille, kuten pankeille, lisäkustannuksia muun muassa tietojärjestelmämuutosten, vuosittaisten ylläpitokustannusten ja lisääntyvän manuaalisen työn vuoksi.

Esityksellä olisi vaikutusta rahapeliuottoa arpajaislain nojalla valvovan Poliisihallituksen tehtäviin ja siten myös talouteen. Maksuliikenne-estojen koskevassa sääntelyssä olisi kyse Poliisihallituksen uudesta tehtäväkokonaisuudesta. Rahapeliuottoiminnan valvonnasta valtiolle aiheutuneet kustannukset korvaa Veikkaus Oy arpajaislain 46 §: nojalla. Esityksen mukaisesta rahapelihaittojen seurannasta ja tutkimuksesta sekä ehkäisyn ja hoidon kehittämisestä sosiaali- ja terveysministeriölle aiheutuvat kustannukset kattaa Veikkaus Oy arpajaislain 52 §:n nojalla.

Valtiovarainministeriön lausunto

Ehdotus hallituksen esitykseksi on valmisteltu sisäministeriön asettamassa hankkeen työryhmässä. VM ei ollut työryhmän työssä edustettuna.

Esityksen voi olettaa vaikuttavan rahapeliuottoiminnan tuottoihin tulevina vuosina. Hallituksen esityksen taloudelliset vaikutukset tulee käsitellä osana JTS2022-2025 - ja TAE2022 –menettelyä, ja luonnoksen kohta 4.3.1, joka käsittelee esityksen vaikutuksia valtiontalouteen, tulee tarkistaa näiden mukaisesti yhdessä VM:n kanssa.

Esityksen mukaan Veikkaus Oy:n yritysten välistä liiketoimintaa harjoittava tytäryhtiö tarvitsisi liiketoimintansa käynnistämiseen rahoitusta ensimmäisten

toimintavuosien ajalle, jonka jälkeen yrityksen toiminnan odotetaan kääntyvän kannattavaksi kolmantena toimintavuotena. Hankkeen potentiaalisen kumulatiivisen tuottopotentialin arvioidaan olevan huomattava ensimmäisten viiden vuoden aikana. Eesityksen perusteluja tulisi täydentää tämän osalta siten, että siinä esitetään selvemmin millä oletuksilla ja mihin arvioihin perustuen yritystoiminnan odotetaan kääntyvän kannattavaksi ja mitä riskejä tähän kehitykseen arvioidaan liittyvän. Lisäksi esitykseen tulisi vielä selventää perusteluita esitetyle yhtiön toimintamalliratkaisulle.

Periaatepäätöksen 8.4.2020 omistajapolitiikasta mukaan yhtiöiden pääomittamiset tehdään pääsääntöisesti valtion budjetista. Näin turvataan eduskunnan budjettivalta. Tämä tulee huomioida myös Veikkaus Oy:n tytäryhtiön perustamista koskevassa jatkovalmistelussa.

Rahapelaamiseen maksuestojen asettamisen hyödyllisyyttä ja vaikuttavuutta tulisi arvioida tarkasti. Maksuliikenteen estot merkitsisivät merkittäviä hallinnollisia kuluja pankkialalla sekä viranomaistoiminnassa ja tehokkaan estokäytännön kohdentaminen voi osoittautua vaikeaksi maksukäytäntöjen kehittyessä jatkuvasti. On epävarmaa, pystyttäisiinkö maksuestoilla vaikuttamaan niihin pelaajiin, joiden kohdalla pelaamisen haitat on nähty merkittävimiksi vai kierretäänkö maksuestot erilaisin järjestelyin tai ratkaisuin.

Ehdotukseen tulisi myös selventää, miten esitys vaikuttaisi ahvenanmaalaisten rahapelinjärjestäjien mahdollisuuksiin tarjota pelejään Manner-Suomessa toimiville pelaajille. Lisäksi esityksen, erityisesti maksuliikenne-estojen vaikutusta ja suhdetta Ahvenanmaan maakunnan itsehallintoon tulisi käsitellä tarkemmin.

Esityksessä todetaan, että asiantuntijakuulemissa esitettiin hallintoa koskevana ratkaisuna, että rahapelaamisen valvontaan, rahapelinjärjestelmän kehittämiseen ja haittojen ehkäisyyn liittyvät tehtävät koottaisiin yhdelle hallinnolliselle toimielimelle. Tätäkin ratkaisumallia olisi perusteltua käsitellä esityksessä.

Valtiosihteeri
kansliapäällikkönä

Juha Majanen

Budjettipäällikkö,
osastopäällikkö

Sami Yläoutinen



VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET
FINNISH GOVERNMENT

Asiakirjan sähköinen allekirjoitus
Elektronisk underskrift av dokument
Electronic signature of a document

Asia / Sak / Case:

VN/482/2021

VN; Sisäministeriön lausuntopyyntö ehdotuksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle arpajaislain ja eräiden siihen liit

Asiakirja / Dokument / Document:

VN/482/2021-VM-3

VM:n lausunto arpajaislakia koskevasta HE:stä

Allekirjoitukset / Underskrifter / Signatures:

Allekirjoittaja Undertecknare Signed by	Allekirjoituspäivämäärä Datum för underskrift Date of signature	Varmenteen myöntäjä Certifikatutfärdare Certificate issued by
Yläoutinen Sami 91239847V	2021-02-03T10:12:02	C=FI, O=Vaestorekisterikeskus CA, OU=Organisaatiovarmenteet, CN=VRK CA for Organisational Certificates - G3\ OK
Majanen Juha 91237851F	2021-02-03T12:49:55	C=FI, O=Vaestorekisterikeskus CA, OU=Organisaatiovarmenteet, CN=VRK CA for Organisational Certificates - G3\ OK

Sähköinen varmennetieto / Elektronisk certifikatuppgift / Electronic certificate information:

bd054dbd0ecde457b5dd35b3513385bd4b9dac0eebb7d379e0f0507d9f9debce